

Civilnoprávne a trestnoprávne aspekty v trestných činoch v doprave

Omšenie 2. – 3. 11. 2017
JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.
Nejvyšší soud ČR

Osnova

- ▶ Pojistný podvod
- ▶ Další trestné činy související s dopravou
- ▶ Škoda, náhrada škody a nemajetkové újmy
- ▶ Dokazování
- ▶ Rozhodnutí řešící důležité otázky pro soudní praxi

Pojistný podvod § 210 TZ

- ▶ Podle § 210 odst. 1 TZ spáchá ten, kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí
 - v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy,
 - v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo
 - při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění (nemusí dojít ke způsobení škody)
- ▶ Podle § 210 odst. 2 TZ spáchá ten, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch
 - vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo
 - stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje,a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (§ 138 odst. 1 TZ - ve výši nejméně 5000 Kč)

3

Příklady pojistných podvodů

1. Fingování dopravních nehod nebo zkreslování jejich následků z důvodu dosažení pojistného plnění nebo vyššího plnění v trestních věcech řešených v rozhodnutích NS např.:

7 Tdo 1111/2017 – pachatel zaparkoval již poškozené vozidlo na parkovišti a druhý den při návratu k němu policii nahlásil, že bylo neznámým způsobem a neznámou osobou poškozeno v době parkování. Na základě protokolu PČR uplatnil pojistné plnění 38.324 Kč. Znalec prokázal, že na parkovišti nemohlo dojít k jeho poškození, ale charakter poškození odpovídá kontaktu jedoucího vozidla s nízkou pevnou překážkou – kamenem, patníkem apod., nikoli zaparkovaného vozidla

4

- ▶ **7 Tdo 996/2007-I.** – pachatelé fingovali krádež automobilu pořízeného na leasing – škodou způsobenou tímto jednáním je částka, kterou by pojišťovna neoprávněně vyplatila ve formě pojistného plnění (částka snížená o sjednanou spoluúčást), nikoli hodnota pojištěného automobilu.
- ▶ **10 To 7/2007** – pachatelé fingovali dopravní nehodu dvou osobních automobilů a následně uplatnili nárok na plnění z pojistné smlouvy, znalecky bylo prokázáno, že k dopravní nehodě nemohlo dojít způsobem, jak oznámili pachatelé, vozidla musela být poškozena již předtím. Nešlo o úmyslné vyvolání pojistné události, ale o uvedení nepravdivých, hrubě zkreslených údajů při uplatnění nároku na plnění

5

- ▶ **5 Tdo 614/2002** – pachatelé předem připravili dopravní nehodu a při té vysypali do řeky náklad 40 kg prášku s obsahem diamantu a uplatnili pojistné plnění kde uvedli vysypání 800 kg tohoto prášku za 130 305 408 Kč. Pokud je vznik pojistné události od počátku fingován, není podstatné v jaké výši by jinak vznikl nárok na pojistné plnění, neboť na něj nevznikl nárok vůbec.
- ▶ **3 Tdo 1546/2008** – pachatelé již poškozená vozidla přivezli na místo kde fingovali dopravní nehodu a ještě více je přitom poškodili. Při předstírané pojistné události nemohl vzniknout nárok na pojistné plnění a za škodu je nutno považovat celou výši vylákané pojistného plnění

6

- ▶ **7 Tdo 149/2010-117, 7 Tdo 543/2012-I.111** – pachatel uzavřel pojistnou smlouvu na náklad optických vláken jednorázově přepravovaných na Ukrajinu, na hodnotu 41 mil. Kč, tam jeho přátelé zastavili přepravce, vytáhli z auta, to zapálili a nechali kousek sjet z cesty. Následně na místní policii nahlásili a donutili i řidiče to potvrdit, že došlo k dopravní nehodě, sjetí z cesty v zatáčce a v důsledku nárazu auta do pevné překážky k jeho vznícení a shoření včetně nákladu. Vlákná ve skutečnosti měly hodnotu maximálně něco přes 2 mil. Kč, ale pachatel uplatnil u pojišťovny pojistné plnění na částku cca 40 mil. Kč, ačkoli nehoda byla zinscenovaná a náklad neměl zdaleka takovou hodnotu. Obdržel od pojišťovny zálohově cca 6,5 mil. Kč a zbytek mu již vyplacen nebyl.

7

- ▶ **7 Tdo 721/2016** – pachatelka ve třech případech vždy s odstupem nějakého času a s různými automobily, které postupně vlastnila vždy zinscenovala dopravní nehodu tak, že do policejního protokolu nepravdivě uvedla, že jí vběhla před automobil srna, došlo ke srážce se srnou a následně nárazu do svodidel, ačkoli k poškození vozidel při těchto nahlášených událostech nedošlo a ve čtvrtém případě zinscenovala dopravní nehodu, kdy nepravdivě uvedla, že zezadu do ní narazilo jedno auto a tím ona pak narazila do auta před ní, ačkoli tímto způsobem k poškození jejího vozidla nemohlo dojít – celkově tímto způsobem získala od pojišťoven plnění ve výši cca 530 tis. Kč

8

- ▶ **8 Tdo 1656/2016** – pachatelka nejprve uzavřela jménem druhé pachatelky a s jejím vědomím vydávajíc se za ni pojistnou smlouvu na její automobil a následně učinila trestní oznámení o údajném vykradení automobilu u policisty (svého přítele), který oznámení sepsal jako krádež podle § 205 odst. 1, písm. a), b), odst. 3 TZ, jako podklad pro pojišťovnu, kdy bylo následně neoprávněně vyplaceno pojistné plnění 65 772 Kč. Automobil přitom v době údajného vykradení nebyl na místě kde mělo k činu dojít, ale pohyboval se v jiných částech Prahy
- ▶ – policista – pomoc přečinu pojistného podvodu podle § 24 odst. 1 písm. c) TZ, § 210 odst. 1 písm. c), odst. 4 TZ, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), c) TZ

9

2. fingování existence pojištění (např. potvrzení o platbách pojistného), ačkoli zde nebylo vůbec (**6 Tdo 876/2002**) – pachatelka doložila pojišťovně kopie platebních příkazů osvědčujících úhradu čtvrtletních splátek pojistného a podmiňujících trvání pojištění, ačkoli nic nehradila, aby nemusela škodu na autě platit sama, ale chtěla získat pojistné plnění 476 000 Kč,
3. anebo pojištění ještě nebylo (**7 Tdo 1033/2009**) – pachatel při rekonstrukci domu odstranil střešní krytinu a nechal dům bez ochrany proti dešti. Zatečením dešťové vody došlo k poškození movitých věcí i domu a škodě cca 900 000 Kč. Uplatnil u pojišťovny na základě smlouvy o pojištění podnikatelských rizik, kterou ale uzavřel až po vzniku události a její vznik předstíral u pojišťovny až po uzavření smlouvy.
4. jiné případy úmyslného poškození pojištěného majetku (**7 Tdo 546/2015**) – pachatel úmyslně podpálil nezkolaudovaný rodinný dům, aby vylákal pojistné plnění

10

Výše škody u pojistného podvodu

- ▶ **7 Tdo 580/2002** – škodou je částka rovnající se rozdílu mezi skutečně poskytnutým plněním a pojistným plněním, které by náleželo, pokud by pachatel neuvedl nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo nezamlčel podstatné údaje při uplatnění nároku na pojistné plnění. Za situace, pokud k pojistné události došlo, nárok na pojistné plnění vznikl, ale v nižší částce než pachatel vylákal. Pachatel uvedl v oznámení pojistné události jiný popis jejího vzniku, než jak k ní došlo, ale nebylo prokázáno, že by k nehodě – pojistné události fakticky nedošlo.

11

Specifika účastenství

- ▶ **8 Tdo 814/2008** – policista v celkem osmi případech po dohodě s dalšími pachateli vyhotovil vždy nepravdivý záznam o dopravní nehodě, která se nestala, aby tito mohli získat pojistné plnění, naplňuje znaky spolupachatelství a nikoli jen účastenství ve formě pomoci
 - jednání pomocníka ve vztahu k více osobám nelze posoudit jako pokračování v případě pojistného podvodu a výši škody je třeba posuzovat odděleně u každého pachatele jemuž pomáhal (několikanásobné účastenství), a pokud v souběhu s tím byl spáchán jiný trestný čin (v tomto případě zneužití pravomoci úřední osoby), který může být pokračujícím trestným činem u něhož se sčítají jednotlivé škody a tím může být naplněna kvalifikovaná skutková podstata – způsobení značné škody

12

Nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo zamlčení podstatných údajů

▶ 7 Tdo 27/2010

- pojistným podvodem je uvedení takových nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů nebo zamlčení podstatných údajů, které mají skutečný význam pro správné posouzení tzv. pojistného rizika, které odůvodňuje riziko vzniku pojistné události, v daném případě až tím, zda jako registrovaný hráč skutečně aktivně hrál kopanou
- samotné zamlčení skutečnosti, že osoba uzavírající pojistnou smlouvu je registrovaným hráčem kopané, nezvyšuje pojistné riziko a není pojistným podvodem, když s výjimkou jednoho bodu jako závodní hráč kopanou neprovozoval

13

Další trestné činy související s dopravou

- ▶ **Usmrcení z nedbalosti - § 143** odst. 1 TZ – kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt
 - § 143 odst. 2 TZ – spáchá-li čin uvedený v odst. 1 proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona
 - § 143 odst. 3 TZ – spáchá-li čin uvedený v odst. 1 proto, že hrubě porušil zákony o bezpečnosti dopravy
- 7 Tdo 835/2017** – řidička nedodržela bezpečný boční odstup při předjíždění značně opilého cyklisty, který ji spadl pod auto a zemřel – s ohledem na spoluzavinění poškozeného ze 60% bylo posouzeno pouze podle odst. 1 a nikoli podle odst. 2

14

- ▶ **7 Tdo 1356/2013-25** – řidič jel obcí nejméně 66 km/h v levém jízdním pruhu, nesledoval dostatečně pozorně situaci v provozu a když před ním zastavovalo vozidlo před přechodem pro chodce udělal tzv. myšku do pravého jízdního pruhu a projel přechodem pro chodce, na kterém srazil dvě osoby, z nichž jedna podlehl zraněním a druhá byla zraněna lehce. V souhrnu porušením více základních povinností řidiče „hrubě porušil zákony o bezpečnosti dopravy“
- ▶ Hrubým porušením zákonů je tak intenzivní porušení zákonné normy, že má zpravidla za následek způsobení smrti nebo vyvolá nebezpečí takového následku a musí jít o podstatně závažnější porušení předpisů, než je porušení důležité povinnosti podle §143 odst. 2 TZ

15

- ▶ **3 Tdo 594/2016** – řidič motocyklu se spolujezdkyní jel v místě kde byla omezená rychlost na 60 km/hod rychlostí 110-113 km/hod. a neubrzdl motocykl u křižovatky, kdy protijedoucí automobil odbočoval doleva a křížil mu cestu. Došlo k pádu z motorky a spolujezdkyně na následky poranění zemřela. Přestože řidička automobilu měla dát přednost motocyklu, nenesla vinu na dopravní nehodě v důsledku nepřiměřené rychlosti motocyklu, při čemž nebylo v technických možnostech řidičky automobilu, aby zavčas rozpoznala rychlost motocyklu. Viníkem dopravní nehody a usmrcení spolujezdkyně motocyklu byl řidič motocyklu – usmrcení z nedbalosti § 143 odst. 1, 2 TZ

16

- ▶ **Těžké ublížení na zdraví - § 145** odst. 1 TZ – kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví
- 7 Tdo 1081/2011 nebo i 7 Tdo 1068/2015-34** - úmyslné zavinění (v nepřímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) TZ) u řidiče, který ve vysoké rychlosti za jízdy po dálnici záměrně (v odvetě) provedeným manévrem vytlačil z dálnice jiné vozidlo, musel být srozuměn s možným způsobením vážných zranění jeho osádce - posouzeno jako pokus těžkého ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1 , § 145 odst. 1, 2 písm. a) TZ v souběhu s poškozením cizí věci podle § 228 odst. 1 TZ

17

- ▶ **3 Tdo 912/2016** – řidič automobilu po předchozím nepatrném kontaktu jeho auta s motocyklem prudce zrychlil a z levého jízdního pruhu úmyslně zkřížil dráhu motocyklu jedoucího v pravém jízdním pruhu, narazil do levé strany řidítek a způsobil pád motocyklistky a těžká zranění a poškození motocyklu – posouzeno jako těžké ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 TZ a poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 TZ

18

- ▶ **Ublížení na zdraví - § 146** odst. 1 TZ – kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví

- ▶ **4 Tdo 326/2013** – řidič krátce po sobě během několika kilometrů jízdy tzv. vybrzdil postupně dva automobily, ke kterým přijel na dálnici větší než povolenou rychlostí v levém pruhu, předjel je pravým jízdním pruhem, prudce se zařadil před ně zpět do levého pruhu a začal intenzivně brzdit až téměř do zastavení. V prvním případě se řidiči podařilo zastavit – pokus §146 odst. 1 TZ a pokus § 228 odst. 1 TZ.

Ve druhém případě řidič nestihl dobrzdit a narazil zezadu do pachatele, který jel už jen 15 km/hod. - způsobil škodu a ohrozil posádku vybrždňovaného auta – pokus § 146 odst. 1 TZ a dokonání přečin poškození cizí věci § 228 odst. 1 TZ

19

- ▶ **Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti podle §147** odst. 1 TZ – kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví

podle § 147

odst. 2 TZ – spáchá-li čin uvedený v odst. 1 proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona

- ▶ **7 Tdo 1125/2017** – pachatel u nástupního ostrůvku MHD na přechodu pro chodce zachytil dodávkou starší chodkyni a způsobil ji těžká poranění pádem na zem. Spoluzavinění poškozené zanedbatelné, proto posouzeno jako porušení důležité povinnosti podle odst. 2

20

- ▶ **8 Tdo 727/2017** – řidič dodávkového vozidla nezajistil bezpečné couvání pomocí způsobilé a poučené osoby, ačkoli neměl náležitý rozhled při couvání srazil chodkyni a způsobil ji vážná poranění - § 147 odst. 1, 2 TZ
- ▶ **7 Tdo 30/2017** – řidič obytného automobilu na místě skoro rovném, jen mírně svažitém, nezajistil automobil ruční brzdou ani jinak, aby se nemohl samovolně rozjet a po jeho odchodu po nějaké době se automobil pomalu rozjel a srazil náhodnou chodkyni, která utrpěla těžká poranění – těžké ublížení z nedbalosti podle § 147 odst. 1 TZ – nejednalo se o porušení důležité povinnosti, jak původně soudy dovodily podle odst. 2

21

- ▶ **Ublížení na zdraví z nedbalosti - § 148** odst. 1 TZ – kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona
- ▶ **6 Tdo 903/2016** – řidič nákladní soupravy při odbočování na vedlejší komunikaci nedal přednost v jízdě z protisměru příjíždějícímu osobnímu automobilu, došlo ke střetu a lehkému poranění jeho posádky a též řidiče nákladní soupravy. Jelikož řidič osobního automobilu nebyl připoutaný a v obci, kde k nehodě došlo se nevěnoval plně řízení a překročil dovolenou rychlost (jel 78,8-84,8 km/hod.) byli oba řidiči odsouzeni pro přečin ublížení na zdraví podle § 148 odst. 1 TZ

22

- ▶ **3 Tdo 894/2016** – řidič v obci nedbal potřebné opatrnosti a nedal přednost chodci přecházejícím po přechodu a způsobil mu lehká zranění – posouzeno jako ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 odst. 1 TZ – porušil důležitou povinnost, neboť chodec přecházející po přechodu je ohrožen na zdraví a životě, pokud řidič poruší svou povinnost, že jej nesmí ohrozit nebo omezit

23

- ▶ **Zpronevěra - § 206 TZ**
- ▶ **8 Tdo 222/2006** – pokud jednatel obchodní společnosti z firemních peněz zaplatí pojištění právní ochrany a havarijní pojištění svého soukromého automobilu, přisvojí si cizí věc (firemní peníze), která mu byla svěřena
- ▶ **Podvod - § 209 TZ**
- ▶ **8 Tdo 728/2014-22** - úpravou (tzv. přetočením) snížením stavu ukazatele ujetých kilometrů na automobilu, čímž dojde k navýšení kupní ceny nejméně o 5 000 Kč, kterou kupující zaplatí, aniž by o této změně věděl, je uveden v omyl, způsobena mu škoda a dochází k obohacení pachatele

24

▶ **Podílnictví § 214 TZ**

3 Tdo 669/2010 – pro určení výše prospěchu u podílnictví při získání věci již poškozené (odcizená motorová vozidla) je nutno vycházet z čistého prospěchu podílníka, pokud v souvislosti s opatřením věci vynaložil náklady nebo převzal věc v mezidobí již poškozenou pachatelem (poškození zámku dveří a spínací skříňky při vloupání a odcizení vozidla) a došlo tím ke snížení její hodnoty

25

- ▶ **Poškození cizí věci podle § 228** odst. 1 TZ – kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (přesahující 5 000 Kč)
- ▶ **Výtržnictví podle § 358** odst. 1 TZ – kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného
- ▶ **8 Tdo 246/2015-25** – řidič dvakrát tzv. vybrzdil jiný automobil, až tento byl nucen zastavit, poté z automobilu vystoupil a snažil se dostat do vybrzděného automobilu, což se mu nepodařilo, neboť posádka se zamkla, tak za doprovodu vulgárních nadávek pěstí tloukl do skla a kapoty auta a urazil venkovní zpětné zrcátko v hodnotě 8 061,90 Kč

26

Škoda

- ▶ Škoda - § 137 TZ – při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.

27

- ▶ **7 Tdo 1213/2011** - výše škody způsobené úmyslným propíchnutím pneumatik motorového vozidla se určí podle účelně vynaložených nákladů na opatření stejné věci, se zohledněním stavu pneumatik před poškozením, nikoli podle nákladů na opravu
- ▶ **Tpjn 304/2005** - rozhodujícím kritériem pro stanovení výše škody způsobené trestným činem je cena věci obvyklá v době a místě činu
 - jde-li však o drobná poškození motorového vozidla (okna, světlomety, karoserie), vychází se z nákladů účelně vynaložených na uvedení v předešlý stav a současně je třeba od nákladů na opravu odečíst částku odpovídající zhodnocení věci oproti jejímu stavu před poškozením

28

Náhrada škody a nemajetkové újmy

- ▶ Podle § 228 odst. 1 tr. ř. soud uloží obžalovanému, aby poškozenému nahradil majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu v penězích ...
- ▶ **7 Tdo 450/2015-36**
 - ▶ přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 2 miliony a 1 milion Kč pozůstalým dvou zemřelých cyklistů (roč. 1944 a 1973), které srazil a usmrtil řidič motorového vozidla jedoucí pod vlivem alkoholu, nedovolenou rychlostí a s vozidlem bez technické způsobilosti
 - ▶ jedna poškozená přišla o manžela a o jedinou dceru, druhá poškozená o jediného rodiče a o nevlastní sestru

29

▶ **7 Tdo 1389/2016**

přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 1 mil. Kč poškozenému nezl. synovi (7,5 let), kterého i s jeho matkou srazil při jízdě na bicyklech pachatel řídící dodávku, kdy byl unaven a ne v dobrém zdravotním stavu, v horku, zřejmě při řízení usnul a v přímém směru přešel do protisměru, kde srazil oba cyklisty. Matka poškozeného na místě zemřela a poškozený se léčil v nemocnici

- posouzeno jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 TZ a těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1,2 TZ

30

Dokazování

- ▶ Poměrně velké množství trestních stíhání pojistných podvodů je iniciováno pojišťovnami
- ▶ Složitě dokazování zejména toho, jestli:
 - byla pojistná událost fingována a jen zinscenovaná
 - již před skutečnou pojistnou událostí nebylo některé z vozidel významně poškozeno
 - po pojistné události nebylo vozidlo dodatečně úmyslně poškozeno se záměrem zvýšit pojistné plnění
 - jaké byly skutečně vynaložené náklady na opravu a zda nebylo opravené vozidlo příliš zhodnoceno
- ▶ Často více protichůdných znaleckých posudků opatřených oběma stranami (obviněným i poškozeným)

31

Rozhodnutí řešící důležité otázky pro soudní praxi

- ▶ Kritéria pro stanovení relativní náhrady nemajetkové újmy

1) Okolnosti na straně poškozeného

- a) intenzita vztahu poškozeného se zemřelým
- b) věk zemřelého a poškozeného
- c) hmotná závislost poškozeného na zemřelém
- d) případné poskytnutí jiné satisfakce

2) Okolnosti na straně pachatele

- a) postoj pachatele (lítost, náhrada škody, omluva)
- b) dopad události do duševní sféry pachatele
- c) majetkové poměry pachatele
- d) míra zavinění ev. spoluzavinění zemřelého

Nález ÚS ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14

32

- ▶ Okolnost nutnou též zohlednit na straně pachatele při stanovení náhrady škody (nemajetkové újmy), zejména u trestných činů, kde pachatel z nedbalosti zavinil smrtelný následek je při stanovení náhrady škody dbát na to, aby tato uložená povinnost neměla pro pachatele doživotní „likvidační“ následky, tj. znemožňovala mu vést snesitelný a lidsky důstojný život

Nález ÚS ze dne 30.3.2012, sp. zn. **III. ÚS 2954/11**

33

- ▶ **Stanovení výše náhrady nemajetkové újmy za nedbalostní usmrcení blízké osoby – rozsudek NS ze dne 12.4.2016, sp. zn. 4Tdo 1402/2015-97**

Duševní útrapy spojené s prožíváním usmrcení blízké osoby je pro účely stanovení výše náhrady třeba posuzovat primárně z pohledu obvyklého (průměrného) člověka a snížení či zvýšení lze odvinout pouze od okolností, jež jsou řádně doloženy a prokázány poškozeným. V souladu s principem proporcionality při zohlednění obdobných posuzovaných případů je základní rozpětí výše náhrady pro skupinu citově nejbližše spjatých osob (rodiče, manželé, děti) v typově neutrálních případech mezi 240 – 500 tis. Kč (návaznost na § 2959 NOZ)

– při předjíždění nepřiměřenou rychlostí v oblasti zákazu předjíždění způsobil pachatel dopravní nehodu při níž došlo k usmrcení řidičky, matky nezletilého dítěte (7 let), které utrpělo lehká poranění. Matka samoživitelka, otec od narození o dítě nejeví zájem, dítě se dostalo do rodiny strýce – přiznána náhrada nemajetkové újmy 700 000 Kč.

(původně podle „starého“ OZ § 444 odst. 3 byly stanoveny konkrétní částky 240 tis. Kč u rodičů, manželů, dětí a 175 tis. Kč u sourozenců)

34

Porušení důležité povinnosti

► Usnesení velkého senátu trestního kolegia NS sp. zn. **15Tdo 944/2015**

- řešena možnost nepřihlédnout k porušení důležité povinnosti řidičem motorového vozidla (poněkud výraznější překročení povolené rychlosti o 32-44 km/hod.) za situace, kdy bylo výrazné spoluzavinění poškozeného (nedání přednosti v jízdě při vyjíždění z vedlejší silnice)
- došlo ke srážce a usmrcení poškozeného, původně posouzeno jako trestný čin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 TZ
- nelze již využít tzv. materiální korektiv podle bývalého § 88 odst. 1 tr. zák. z r.1961
- porušení důležité povinnosti musí být podstatnou a dostatečně významnou příčinou následku v podobě újmy na zdraví nebo životě
- není-li zde taková příčinná souvislost, např. v důsledku výrazného spoluzavinění poškozeného, nekvalifikuje se trestný čin jako spáchaný porušením důležité povinnosti, ale jen podle základní skutkové podstaty (v daném případě podle § 143 odst. 1 TZ)
- velký senát TK NS zrušil rozhodnutí soudů nižších stupňů a přikázal nové projednání a rozhodnutí věci

35

Pokud by řidič jedoucí po hlavní silnici v extrémní míře překročil nejvyšší povolenou rychlost a tím znemožnil řidiči jedoucímu po vedlejší silnici dát mu řádně přednost (nestihne mu ji dát), zavinění dopravní nehody je na řidiči jedoucím po hlavní silnici

Pokud ovšem řidič jedoucí po hlavní silnici „jen“ výrazněji překročí nejvyšší povolenou rychlost a tím má jeho jednání podstatný význam na vzniku dopravní nehody, ač se na ni podílí řidič jedoucí po vedlejší silnici nedáním přednosti v jízdě, je namíste vyslovit trestní odpovědnost řidiče jedoucího po hlavní silnici, ale jen na úrovni základní skutkové podstaty trestného činu

36

Vysvětlivky

- ▶ TZ – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ Tr. zák. – zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon dříve platný
- ▶ NOZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- ▶ OZ – zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník dříve platný
- ▶ ... Tdo .../.... – rozhodnutí Nejvyššího soudu, které lze najít na www.nsoud.cz
- ▶ ... ÚS .../.... – rozhodnutí Ústavního soudu, které lze najít na <http://nalus.usoud.cz>

37

▶ Děkuji za pozornost

▶ petr.angyalossy@nsoud.cz

38